

Polish journal of science

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

№25 (2020)

VOL. 4

ISSN 3353-2389

Polish journal of science:

- has been founded by a council of scientists, with the aim of helping the knowledge and scientific achievements to contribute to the world.
- articles published in the journal are placed additionally within the journal in international indexes and libraries.
- is a free access to the electronic archive of the journal, as well as to published articles.
- before publication, the articles pass through a rigorous selection and peer review, in order to preserve the scientific foundation of information.

Editor in chief – J an Kamiński, Kozminski University

Secretary – Mateusz Kowalczyk

Agata Żurawska – University of Warsaw, Poland

Jakub Walisiewicz – University of Lodz, Poland

Paula Bronisz – University of Wrocław, Poland

Barbara Lewczuk – Poznan University of Technology, Poland

Andrzej Janowiak – AGH University of Science and Technology, Poland

Frankie Imbriano – University of Milan, Italy

Taylor Jonson – Indiana University Bloomington, USA

Remi Tognetti – Ecole Normale Supérieure de Cachan, France

Bjørn Evertsen – Harstad University College, Norway

Nathalie Westerlund – Umea University, Sweden

Thea Huszti – Aalborg University, Denmark

Aubergine Cloez – Université de Montpellier, France

Eva Maria Bates – University of Navarra, Spain

Enda Baciú – Vienna University of Technology, Austria

Also in the work of the editorial board are involved independent experts

1000 copies

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

Wojciecha Górskiego 9, Warszawa, Poland, 00-033

email: editor@poljs.com

site: <http://www.poljs.com>

CONTENT

ART STUDIES

Prodma T.

JOHANN SEBASTIAN BACH. PRELUDE AND FUGUE
(TOCCATA) OF E-DUR (C-DUR) FOR ORGAN BWV 566.
«MISSA BREVIS» 3

ECONOMIC SCIENCES

Glushchenko V.

MECHANISM FOR MANAGING THE DEVELOPMENT OF
THE SIXTH TECHNOLOGICAL ORDER IN THE NATIONAL
ECONOMY 14

Kiporenko S.

WORLD EXPERIENCE OF DIGITAL TRANSFORMATION
OF THE ECONOMY: PROSPECTS FOR UKRAINE 24

Novoselsky N., Latyshenko G.

ANALYSIS OF THE BASIC PROBLEMS OF
DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC PRODUCTION 33

Panko Iu.

POINTS OF INTERACTION BETWEEN MARKETING AND
LOGISTICS 37

Petrenko L., Samofalova A., Zubkov D.

INNOVATION AS A DRIVER OF DEVELOPMENT THE
ECONOMY OF THE TYUMEN REGION 40

Ruzakova O.

USING INTERNET TECHNOLOGIES IN FINANCIAL
ANALYSIS 42

HISTORICAL SCIENCES

Karimova S.

META - INFORMATION AND BUSINESS ENVIRONMENT
IN AZERBAIJAN 49

Berikkyzy N., Hasanaeva L.

GENDER ASPECTS OF REPRESSION IN SOVIET
TOTALITARIAN SYSTEM OF KAZAKHSTAN 52

Smirnova E.

ETHNIC AND GENDER STRUCTURE OF MEDICAL
COMMUNITY OF RUSSIA
IN THE XVIII – XIX CENTURY 55

Stepanov M.

ON THE PROBLEM OF PRESERVING HISTORICAL
MEMORY ABOUT WORLD WAR II: VIEW OF THE
RUSSIAN HISTORIAN 59

JURIDICAL SCIENCES

Lutskyi T.

VIOLATION OF THE PRINCIPLE «NON BIS IN IDEM»
DURING THE CRIMINAL LEGAL QUALIFICATION OF
CRIMES, IN WHICH THE CONSEQUENCE IS CAUSING
THE DEATH OF A PERSON BY NEGLIGENCE 62

JURIDICAL SCIENCES

ПОРУШЕННЯ ПРИНЦИПУ «NON BIS IN IDEM» ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ, ЩО МАЮТЬ СВОЇМ НАСЛІДКОМ НЕОБЕРЕЖНЕ ЗАПОДІЯННЯ СМЕРТІ ОСОБИ

Луцький Т.М.

*ад'юнкт кафедри кримінального права і кримінології Львівського державного університету
внутрішніх справ
ORCID ID: 0000-0002-1725-4029*

VIOLATION OF THE PRINCIPLE «NON BIS IN IDEM» DURING THE CRIMINAL LEGAL QUALIFICATION OF CRIMES, IN WHICH THE CONSEQUENCE IS CAUSING THE DEATH OF A PERSON BY NEGLIGENCE

Lutskyi T.

*Adjunct at the Department of criminal law and criminology of
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID ID: 0000-0002-1725-4029*

Анотація

Стаття присвячена дослідженню дискусійного та важливого питання сутності та значення заборони двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне й теж правопорушення. В статті висвітлюються окремі питання впливу принципу подвійного інкримінування на інститути кримінального права, як у теоретичному, так і в практичному аспектах.

Abstract

The article deals with the debatable and important issue of the of the essence and meaning of the ban twice to criminalize one and the same offense. The article covers some issues of the impact of the principle of double incrimination on the institutions of criminal law, both in theoretical and practical aspects.

Ключові слова: «non bis in idem»; принцип; злочин; кваліфікація; необережне заподіяння смерті особи;

Keywords: «non bis in idem»; principle; crime; qualification; careless infliction of death on a person;

Постановка проблеми. Кожна галузь права має власні принципи, які визначають внутрішню побудову та виступають додатковим критерієм її характеристики. Вивчення кримінального права починається з розгляду його предмета, методу та принципів. На сьогодні в науці кримінального права немає єдності у вирішенні питання про перелік принципів. Ще більше ускладнює ситуацію відсутність статті у КК України, присвяченої його принципам. Положення «non bis in idem» («одне діяння двічі не карається») або, як його ще називають, принцип недопустимості подвійного інкримінування знайшло своє відображення у ст. 61 Конституції України. Цей принцип заслуговує на особливу увагу, оскільки він безпосередньо впливає на правотворчий та правозастосовний процес у сфері кримінального права. Таким чином, зумовлюється актуальність дослідження цієї проблематики.

Стан дослідження. У науковій літературі висвітлювалися окремі питання впливу принципу подвійного інкримінування на інститути кримінального права, як у теоретичному, так і в практичному аспектах. Значний внесок у дослідження окремих аспектів цієї теми зробили Г.І. Волков, В.О. Гацелюк, О.А. Герцензон, А.М. Колодій, М.Й. Коржанський, Н.Ф. Кузнєцова, В.О. Навроцький, І.С. Тишкевич, М.І. Хавронюк та ін.

Метою цієї наукової статті є дослідження дискусійного та важливого питання сутності та значення заборони двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне й теж правопорушення, аналіз судової практики із наведенням прикладів невірної кваліфікації злочинів під час здійснення якої порушується принцип «non bis in idem».

Виклад основних положень. Принципи права становлять основу для будь-якої галузі права. Їх роль є надзвичайно важливою для правильної внутрішньої побудови галузі, правильного нормотворення та правозастосування. Ігнорування принципів при формуванні окремої галузі права призводить до правового нігілізму, існування таких явищ, як колізія правових норм, прийняття так званих «мертвих норм», порушення вимог Конституції, а також порушення прав та свобод людини та громадянина. Особливо гостро проблема недотримання принципів постає у тих галузях права, які мають у своєму арсеналі репресивні методи впливу на особу. До таких належить кримінальне право, оскільки основними способами перевиховання особи, яка визнана винною у вчиненні злочину, є заходи, пов'язані з обмеженням основних прав та свобод людини та громадянина. Так, у кримінальному праві особливе місце посідає принцип «non bis in idem», тобто принцип недопустимості подвійного інкримінування.

Право не бути притягненим до суду або покараним двічі за одне й те саме діяння (*non bis in idem*) закріплено в ст. 4 Протоколу № 7 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — СКПЛ, Конвенція): «1. Нікого не може бути вдруге притягнуто до суду або покарано в порядку кримінального провадження під юрисдикцією однієї і тієї самої держави за правопорушення, за яке його вже було остаточно виправдано або засуджено відповідно до закону та кримінальної процедури цієї держави. 2. Положення попереднього пункту не перешкоджають відновленню провадження у справі згідно із законом та кримінальною процедурою відповідної держави за наявності нових або нововиявлених фактів чи в разі виявлення суттєвих недоліків у попередньому судовому розгляді, які могли вплинути на результати розгляду справи. 3. Жодних відступів від положень цієї статті не допускається на підставі статті 15 Конвенції» [1].

Крім того, даний принцип знайшов своє широке закріплення у низці інших міжнародних документів, зокрема у такому фундаментальному міжнародному акті у сфері прав людини, як Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (далі — Пакт) [2]. Так, у п. 7 ст. 14 Пакту зазначається, що ніхто не повинен бути вдруге засуджений чи покараний за злочин, за який він уже був остаточно засуджений або виправданий відповідно до закону і кримінально-процесуального права кожної країни. Це право також закріплено у Конституції України.

У пункті 1 статті 61 Конституції України забороняється притягати до відповідальності за одне й те саме правопорушення (*non bis in idem*), один із загальних принципів права та невід'ємний елемент верховенства права, який встановлює те, що не можна застосувати більше однієї санкції кримінального характеру за одне і те саме правопорушення.

Прикладом неправильного застосування закону, є ситуації коли під час розбійного нападу було умисно заподіяно тяжкі тілесні ушкодження, внаслідок яких настала смерть потерпілого.

У тих же випадках, коли законодавець включив до юридичних складів деяких інших складених насильницьких злочинів ознаку «заподіяння тяжкого тілесного ушкодження» (ч. 4 ст. 187, ч. 4 ст. 189 КК), скоєне традиційно кваліфікується за сукупністю злочинів — ч. 2 ст. 121 КК та відповідною статтею Особливої частини КК.

Право застосовними орієнтирами у цьому випадку є абз. 3 п. 11 ППВСУ «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 6 листопада 2009 р. № 10 та абз. 3 п. 11 ППВСУ «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки» від 4 червня 2010 р. № 7. Дану позицію підтримує професор М.І. Мельник, який вважає за необхідне кваліфікувати діяння, якщо в процесі розбою було умисно заподіяно тяжке тілесне ушкодження, внаслідок якого настала смерть потерпілого, за сукупністю злочинів передбачених ч.4 ст. 187 і ч.2 ст. 121 КК [3, с. 582].

Однак, І.І. Давидович та К.П. Задоя вважають більш коректним підхід, відповідно до якого кваліфікація даних ситуацій має здійснюватися за сукупністю злочинів, передбачених ч. 1 ст. 119 КК та статтею Особливої частини КК, в якій встановлено відповідальність за відповідний складений насильницький злочин. На їхню думку, це дає змогу уникнути подвійного інкримінування суб'єкту одних і тих самих обставин спричинення умисного тяжкого тілесного ушкодження), а «принесення у жертву» точності кримінально-правової кваліфікації (при подібному підході «губиться» специфіка механізму спричинення шкоди життю та здоров'ю потерпілого) є необхідним, але виправданим «злом» [4, с. 16]. Якщо використовувати даний підхід, то виникає питання, як кваліфікувати розбійний напад, в ході вчинення якого з необережності було заподіяно тяжке тілесне ушкодження?

Зокрема, В. О. Навроцький вважає, що «кваліфікуючі ознаки тяжкого тілесного ушкодження (вказані в ч. 2 ст. 121 КК) в будь-якому разі не охоплюються кваліфікованими чи особливо кваліфікованими видами злочинів» [5, с. 468].

Для прикладу розглянемо вирок Овідіопольського районного суду Одеської області від 12 лютого 2019 року, на підставі якого особу було визнано винною у вчиненні злочинів передбачених ч.2 ст. 121 та ч.4 ст. 187 КК України за наступних обставин: обвинувачений, знаходячись у стані алкогольного сп'яніння, умисно, з корисливих мотивів, з метою заволодіння чужим майном, шляхом вижиму руками, не запертих на замки дверей, зайшов у будинок, де побачивши особу похилого віку та маючи намір на спричинення тілесних ушкоджень, умисно наніс останній декілька ударів кулаками в область голови, тулуба та кінцівок, в результаті чого спричинив потерпілій тяжкі тілесні ушкодження, від яких остання померла на місці. Далі, обшукавши зазначений будинок заволодів грошовими коштами у сумі 200 грн. [6].

За зазначеного підходу до кваліфікації, можна уявити ситуацію, коли злочинець під час розбійного нападу проникає до будинку потерпілої особи та заподіює їй умисне тяжке тілесне ушкодження, після чого залишаючи будинок умисно заподіює тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть випадковому очевидцеві його протиправних дій. В такому випадку фактично потерпілими виступають двоє осіб, а кваліфікація діянь буде такою ж. На мою думку це не відповідає принципам кримінально-правової кваліфікації.

Вважаю ж за правильну позицію, що у випадку вчинення особою розбійного нападу або вимагання під час яких було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть особи, такі дії необхідно кваліфікувати за частиною першою, другою або третьою ст. 187 або ст. 189 КК за сукупністю із ч.2 ст. 121 КК.

За частиною четвертою ст. 187 або ст. 189 КК за сукупністю із ч.2 ст. 121 КК кваліфікувати лише в тому випадку, якщо розбій був спрямований на заволодіння майном у великих чи особливо великих розмірах або вчинений організованою групою. А також, якщо в результаті вимагання було завда-

но майнової шкоди в особливо великих розмірах або воно було вчинено організованою групою.

Що стосується необережного заподіяння смерті особі під час розбійного нападу чи вимагання, то вважаю за необхідне такі дії кваліфікувати за сукупністю злочинів – за відповідними частинами ст. 187 і ст. 119 КК.

За зазначених умов в кваліфікації діянь повністю дотримується принцип диференціації кримінальної відповідальності та індивідуалізації покарання. При цьому не порушується принцип «Non bis in idem», за якого ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного й того ж виду за один і той же злочин.

Як вбачається з аналізу судового рішення, правоохоронні органи фактично двічі особі інкримінують спричинення тяжких тілесних ушкоджень (в першому випадку під час кваліфікації діяння як розбій, в другому випадку під час кваліфікації діяння як умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого).

Крім цього, Сокирянським районним судом Чернівецької області засуджено особу за ч.2 ст.286 КК України - порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, якщо вони заподіяли смерть потерпілого та заподіяло тяжке тілесне ушкодження, за ч.3 ст.135 КК України завідомило залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані і позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження, зокрема внаслідок безпорадного стану, якщо той, хто залишив без допомоги, мав змогу надати їй допомогу, а також у разі, коли він сам поставив потерпілого в небезпечний для життя стан, що спричинило смерть особи та за ч.1 ст.135 КК України завідомило залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані і позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження, зокрема внаслідок безпорадного стану, якщо той, хто залишив без допомоги, мав змогу надати їй допомогу, а також у разі, коли він сам поставив потерпілого в небезпечний для життя стан [7].

Згідно вироку обвинувачений, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, 15.07.2017 року, керуючи автомобілем марки ВАЗ-2106, гальмова система якого знаходилася в стані часткової відмови, при невідповідності вимогам п. 31.1 та 31.4.1(a) ПДР України, рухавшись по вул.Котовського в с. Гвіздівці Сокирянського району Чернівецької області у напрямку вул. Шевченка, в денну пору доби, наближаючись до будинку №54-а, не вибравши безпечної швидкості руху та проявивши неухважність до дорожньої обстановки, порушив вимоги п.п. 12.1, 12.4 ПДР України, внаслідок чого з'їхав на зустрічну смугу руху та допустив зіткнення з мотоциклом з водієм та пасажиром, який рухався в зустрічному напрямку відносно руху автомобіля обвинуваченого. Внаслідок даної дорожньо-транспортної пригоди водію мотоцикла було спричинено тілесні ушкодження, які відносяться до тяжких тілесних ушкоджень по ознаці «небезпечні для життя» в момент їх спричинення та перебувають в прямому причинному зв'язку з фактом настання смерті. Крім цього, пасажиру мотоцикла було спричинено тяжкі

тілесні ушкодження по ознаці «небезпечні для життя» в момент їх спричинення. Враховуючи характер тілесних ушкоджень, їх локалізацію, ступінь тяжкості та причину смерті водія, встановлено можливість виживання останнього у разі надання йому своєчасної кваліфікованої медичної допомоги. Однак, безпосередньо після вказаного зіткнення, обвинувачений, розуміючи, що своїми діями поставив потерпілого в небезпечний для життя стан, внаслідок травмування автомобілем, діючи умисно, в порушення вимог п.2.10 ПДР України, маючи реальну можливість вжити заходів для надання першої медичної допомоги, викликати йому карету швидкої медичної допомоги, звернутися за допомогою до сусідів за місцем вчинення ДТП, відправити потерпілого до лікувального закладу чи самому відвезти його до нього, не виконав свого законного обов'язку та не переконавшись чи потребує водій мотоцикла допомоги, відразу після вчинення даної дорожньо-транспортної пригоди, переслідуючи мету уникнення кримінальної відповідальності, завідомило залишив без допомоги потерпілого, який перебував у небезпечному для життя стані та був позбавлений можливості вжити заходів до самозбереження внаслідок безпорадного стану, коли він сам поставив його в небезпечний для життя стан та був зобов'язаний і мав змогу надати потерпілому допомогу. Аналогічним чином обвинувачений безпосередньо після вказаного зіткнення, завідомило залишив без допомоги потерпілого - пасажира мотоцикла, яка перебувала у небезпечному для життя стані та була позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження внаслідок безпорадного стану, коли він сам поставив її в небезпечний для життя стан та був зобов'язаний і мав змогу надати потерпілій допомогу.

Кваліфікувавши такі дії водія за ч.2 ст.286, ч.3 ст. 135 та ч.1 ст. 135 КК України суд порушив принцип диференціації кримінальної відповідальності та індивідуалізації покарання, а також принцип «Non bis in idem», за якого ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного й того ж виду за один і той же злочин.

Як вбачається з аналізу судового рішення, правоохоронні органи фактично двічі особі інкримінують необережне заподіяння смерті особі (в першому випадку під час кваліфікації діяння за ч.2 ст. 286 КК як порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, якщо вони заподіяли смерть потерпілого, в другому випадку під час кваліфікації діяння за ч.3 ст. 135 КК як завідомило залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані і позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження, зокрема внаслідок безпорадного стану, якщо той, хто залишив без допомоги, мав змогу надати їй допомогу, а також у разі, коли він сам поставив потерпілого в небезпечний для життя стан, що спричинило смерть особи). Дії водія, який після ДТП залишив потерпілих без допомоги, помилково кваліфіковано судом за ч. 3 ст. 135 та ч.1 ст. 135 КК України, оскільки смерть однієї з них настала не у зв'язку із залишенням у небезпечному для життя становищі, а внаслідок тяжкого тілесного

ушкодження, небезпечного для життя в момент заподіяння.

Вважаю за необхідне такі дії водія кваліфікувати за сукупністю злочинів – за ч.2 ст. 286 КК (як порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, що спричинили смерть потерпілого) і ст. ч.1 ст.135 КК (як завідоме залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані і позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження, зокрема внаслідок безпорадного стану, якщо той, хто залишив без допомоги, мав змогу надати їй допомогу, а також у разі, коли він сам поставив потерпілого в небезпечний для життя стан), оскільки безпосередньою причиною смерті є тілесні ушкодження отримані в результаті ДТП, і між ДТП та смертю особи наявний причинний зв'язок, але аж ніяк не між залишенням в небезпеці. Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони злочину передбаченого ч.3 ст. 135 є причинний зв'язок між залишенням у небезпеці і настанням смерті потерпілої особи чи інших тяжких наслідків.

В даному випадку, суд при винесенні вироку не звертає увагу на позицію пункту 10 постанови Пленуму Верховного суду України від 23 грудня 2005 року № 14 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті» від 23.12.2005 року №14 [8]. Відповідно до даного пункту порушення особою правил безпеки дорожнього руху чи експлуатації транспорту, правил водіння або експлуатації машини і наступне залишення потерпілого від такого злочину без допомоги слід кваліфікувати за наявності до того підстав за сукупністю злочинів, передбачених відповідними частинами ст. 286 та ст. 135 цього Кодексу.

Правова позиція Верховного Суду України з цього питання також викладена у постанові від 06 березня 109 2014 року у справі № 5-1кс14. Зокрема, об'єктивна сторона залишення в небезпеці характеризується двома видами злочинної бездіяльності: 1) бездіяльність-невтручання, що полягає у невиконанні особою обов'язку щодо надання необхідної допомоги потерпілому, який перебуває у небезпечному для життя стані й позбавлений можливості вжити заходів для самозбереження, коли небезпека виникла незалежно від суб'єкта цього злочину; 2) змішана бездіяльність – бездіяльність щодо надання допомоги потерпілому особою, яка сама поставила його в небезпечний для життя стан.

Виходячи зі змісту статті 135 КК, поставлення в небезпеку – це підстава для виникнення спеціального обов'язку надати допомогу особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Тобто саме поставлення в небезпеку знаходиться за межами зазначеного злочину та за певних умов містить окремий склад злочину. Також із законодавчого визначення випливає, що моментом закінчення злочину є ухилення від надання допомоги

особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Для кваліфікації злочину немає значення, чи відвернула би надана винною особою допомога завдання шкоди життю або здоров'ю потерпілої особи. Навіть у випадках, коли через несумісну з життям травму будь-яка допомога не була здатна відвернути смерть людини, особа, яка залишила потерпілого в небезпеці, повинна нести відповідальність згідно зі ст. 135 КК. Для кваліфікації дій винного за цією нормою кримінального закону не має значення і те, що хтось інший надав чи намагався надати допомогу залишеному в небезпеці.

Отже, враховуючи вищенаведене можна зробити висновок, що положення «*non bis in idem*» є конституційною, важливою, базовою засадою для кримінального права та є основою для право творення і правозастосування. З цим пов'язана необхідність визнання його принципом кримінального права України та нормативного закріплення у КК України.

Принцип «*non bis in idem*» є гарантією та захистом для особи від надмірного покарання, не допустимості покарання двічі за одне й те ж діяння, яке вже отримало власну правову оцінку (кваліфікацію).

Список літератури

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 27.02.2020).
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043/para0100#o100 (дата звернення: 27.02.2020).
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – 10-те вид., переробл. та допов. – Київ : ВД «Дакор», 2018. – 1360 с.
4. Давидович І.І. Загальні правила кваліфікації насильницьких злочинів / І.І. Давидович, К.П. Задоя // Адвокат. - 2012. - № 11. - С. 14-17. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/adv_2012_11_4.
5. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / В.О. Навроцький. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.
6. Вирок Овідіопольського районного суду Одеської області від 12 лютого 2019 року URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79781746> (дата звернення: 28.02.2020).
7. Вирок Сокирянського районного суду Чернівецької області від 5 травня 2019 року URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/81749471> (дата звернення: 28.02.2020).
8. Постанова П'ВСУ «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті» від 23.12.2005 року №14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05> (дата звернення: 28.02.2020).

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

№25 (2020)

VOL. 4

ISSN 3353-2389

Polish journal of science:

- has been founded by a council of scientists, with the aim of helping the knowledge and scientific achievements to contribute to the world.
- articles published in the journal are placed additionally within the journal in international indexes and libraries.
- is a free access to the electronic archive of the journal, as well as to published articles.
- before publication, the articles pass through a rigorous selection and peer review, in order to preserve the scientific foundation of information.

Editor in chief – Jan Kamiński, Kozminski University

Secretary – Mateusz Kowalczyk

Agata Żurawska – University of Warsaw, Poland

Jakub Walisiewicz – University of Lodz, Poland

Paula Bronisz – University of Wrocław, Poland

Barbara Lewczuk – Poznan University of Technology, Poland

Andrzej Janowiak – AGH University of Science and Technology, Poland

Frankie Imbriano – University of Milan, Italy

Taylor Jonson – Indiana University Bloomington, USA

Remi Tognetti – Ecole Normale Supérieure de Cachan, France

Bjørn Evertsen – Harstad University College, Norway

Nathalie Westerlund – Umea University, Sweden

Thea Huszti – Aalborg University, Denmark

Aubergine Cloez – Université de Montpellier, France

Eva Maria Bates – University of Navarra, Spain

Enda Baci – Vienna University of Technology, Austria

Also in the work of the editorial board are involved independent experts

1000 copies

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

Wojciecha Górskiego 9, Warszawa, Poland, 00-033

email: editor@poljs.com

site: <http://www.poljs.com>